

Napříč jeruzalémským starým městem vede via dolorosa neboli bolestná cesta. Křivolakými orientálními uličkami je vytýčena trasa, po níž prý Ježíš Kristus kdysi nesl svůj kříž. Od starověku sem přicházejí křesťanští poutníci z celého světa, aby si připomněli utrpení svého Mistra. Vedle sebe zde potkáte katolíka s pravoslavným nebo afrického kopta s americkým protestantem. Na cestě jsou zastavení, jaká známe z křížových cest u českých vesnic, hřbitovů a kostelů. Celkem na 14 místech lze rozvažovat nad biblickými i mimobiblickými výjevy cesty na Golgotu. Někdo prochází bolestnou cestou v tichosti a usebrání, takže si ani nevšimnete, že koná nějaký náboženský úkon. Někdo naopak prochází cestou velmi nápadně, své pocity neskrývá, snad je i dovedně zveličuje. Každý se může projevit podle svého. A to vše mezi místním arabským obyvatelstvem uprostřed běžného denního cvrkotu. Tak nějak to vypadalo, když byl odsouzen Ježíš. Život v ulicích se nezastavil, plynul dál. Kristus kolem spousty lidí jenom prošel.

Zvláštním životem ožívá via dolorosa během velikonočních svátků. Pochopitelně. Dny spojené v kalendáři s poslední Ježíšovou cestou přímo vybízejí k horlivějšímu prožitku. Kdy jindy by mělo rozjímání Kristova kříže kulminovat, ne-li při vzpomínce na ukřižování. Někteří poutníci se dokonce stylizují do role účastníka onoho dávného průvodu a nesou kříž.

Připodobňují se onomu dávnému Šimonovi, který měl Ježíšovi s křížem pomoci. **Když jej odváděli, zastavili nějakého Šimona z Kyrény, který šel z pole, a vložili na něho kříž, aby jej nesl za Ježíšem.**

(26)

Pozoruhodná postava tenhle Šimon. Evangeliiem se jenom mihne. Máme o něm zmínku pouze zde a přesto stačila na zapamatování jeho jména. Šimon se patrně po Ježíšově vzkříšení stal křesťanem a byl tedy znám v mladé církvi. Svou osobní vzpomínkou na velký pátek dodával úvahám o kříži nový rozměr. Následovat Krista není strmá cesta ke slávě. Znamená též vzít na sebe jeho kříž. Ponořit se do trápení, které měl. Vždyť je měl kvůli nám. Jeho kříž se stává mým, můj kříž se prolíná s křížem jeho. Sestry a bratři, každý z nás máme dost svých vlastních problémů, které se na nás valí, ani nevíme jak. Kyrénský Šimon šel zrovna z pole, když z

příkazu milice dostal nečekaně dostal na svá záda potupný náklad. Spousta různých nepříjemností drtí náš život. Dokážeme je přijmout jako součást onoho kříže, který nesl Kristus na Golgotu? Kříže, který byl k neunesení, který ale nakonec znamenal naši záchranu. Uvědomujeme si, že křížem, jež neseme v Kristově jménu, se přibližuje naše vykoupení?

Až dnes večer budete sledovat zprávy, nejspíš v nich uvidíte záběry z Jeruzaléma, z Říma nebo z jiných míst planety, záběry, na nichž lidé vláčejí na zádech obrovské kusy dřeva. Je to vzpomínka – barvitá, emotivní a poněkud exhibicionistická. Ale co na tom, když někomu pomůže... Domnívám se ale, že na těch různých křížových cestách i na oné slavné via dolorosa více než nosičů kříže bude dnes těch, kteří pláčou. A zase – u někoho bude pláč spontánní, u někoho bude spíše strojený. Každopádně i pláč je otiskem onoho prvotního velkého pátku. Je psáno: ***Za ním šel veliký zástup lidu; ženy nad ním nařikaly a oplakávaly ho.*** (27)

Je správné nechat se pohnout soucitem. Projevit svůj nárek a žal, když se kolem nás dějí žalostné věci. Ženy nemají pro slzy tak daleko jako muži. Zpětně už nikdo nezjistí, kolik nařikajících žen plakalo právě kvůli Kristu samotnému, poněvadž jej znaly z dřívějška, měl jejich sympatie za laskavá kázání i za hojnou pomoc potřebným. A nikdo nezjistí, kolik žen vidělo Ježíše ten den poprvé, ale přirozeně hned jim bylo líto neznámého zuboženého člověka. Přece i on se narodil nějaké matce v bolestech a teď byl nesmyslně týrán a zabíjen.

Ženy nad ním nařikaly a oplakávaly ho.

A co dělali muži? Slzy asi skrývali. Spíše skřípali zuby nad svou bezmocí, zatínali pěsti nad nesmyslně rozdělenou mocí, kdy ti nahoře svévolně a krutě zničí kohokoliv dole. Tento pohled na zmučeného Krista, pohled plný slz, bezmoci a vzteku se odrazil i v mnoha pašijových písních v našem zpěvníku. Zvláště doba baroka dokázala jak v katolickém i evangelickém prostředí vyjádřit motiv citovosti a dala vzniknout hlubokým textům:

Ježíši milý, co jsi spáchal zlého? Ó hlavo plná trýzně, běd, ran a soužení. Tebe za mne rány pálí.

Ženy pláčou nad Ježíšem vlečeným na popraviště. ***Ježíš se k nim obrátil a řekl: Dcery jeruzalémské, nade mnou neplačte! Plačte nad sebou a svými dětmi!***

(28)

Kristus Pán zde pronáší své poslední veřejné kázání. Kázání o pláči. Neříká „neplačte, všechno bude časem lepší.“ Říká: „plačte, neboť dřív než bude všechno časem lepší, potká vás ještě mnoho zlého. Takový je život – k neunesení, jako ten kříž.“

Hle, přicházejí dny, kdy budou říkat „Blaze neplodným, blaze těm, které nikdy nerodily a nekojily!“ Tehdy „řeknou horám: Padněte na nás, a pahrbkům: Přikryjte nás!“

(29n)

Plačte nad sebou, neboť vaše životy jsou k pláči. Tolik se toho na vás hroutí. Tolik jste toho pokazili. Do tolika vztahů jste investovali lásku, péči a úsilí a marně. Nic z toho není. (Slovy

Napsal uživatel Jiří Tengler
Středa, 19 Květen 2010 16:51 -

básníka:

Tolik bylo dní, na ztracení sil, ke ztrátě dechu tolik bylo chvil, kdy zalituješ těch, z kterých nemáš nic.

) Nad sebou plačte, nad sebou skřípejte zuby a bezmocně zatínejte pěsti.

Poslední Kristovo kázání: **nade mnou neplačte! Plačte nad sebou.** Odsouzencův úděl cestou na popraviště nezměníte. Slzy nic nezmožou. Avšak mohou ledasco zmoci ve vašem případě. Plačte nad sebou, ať zahlédnete svoji vlastní bídu. Plačte nad sebou, ať spatříte svou bídu, kterou lze vidět pouze skrze slzy. Jinak se jí pohled vyhýbá, oči a srdce běžně zajímají slibnější vyhlídky, vyhlídky na úspěch a štěstí. Podívejte se na sebe přes slzy žalu, neboť nejste bytostmi skrz naskrz šťastnými a úspěšnými, jste také bytostmi žalostnými, nešťastnými.

Plačte nad sebou.

Sestry a bratři, velký pátek je den určený pro nářek a žal. Před těmi necelými dvěma tisíci lety se neděly radostné věci. Máme se zastavit a zamyslet. (Je pěkné a příznačné, že na oné tradiční křížové cestě se jednotlivým motivům říká „zastavení“.) Dnes se máme zastavit a zamyslet se nad Pánem Ježíšem a jeho cestou. Máme se ale současně zamyslet nad sebou. Co potkalo Krista, potkalo jej kvůli nám. Jeho úděl je odrazem našeho života.

Ve svém posledním kázání před popravištěm nám Ježíš radí, kam nasměrovat svůj pláč. Nenaříkat nad tím, co nemohu změnit, nýbrž naříkat nad sebou, kterého změnit můžu. Co vás v životě rozčiluje? Nad čím skřípete zuby. Že se podvádí a krade? Že se zneužívá moc na všech úrovních státu? Že řidiči jezdí šíleně? Že si ničíme přírodu? Že se lidé k sobě nechovají pěkně? **Nad sebou plačte!**, říká Pán. Velký pátek je určen ke zpytování sebe sama. Když vidím politováníhodného Krista, nejsem i já sám k pláči: Copak já jsme nikdy nezneužil svou moc na úrovni domu, rodiny, zaměstnání? Copak já jsem nikoho neošidil, třeba jen zbožím zakoupeným za nespravedlivou cenu? Copak jezdím vždy předpisově? Copak já se k druhým chovám pěkně? Copak i já svou nadměrnou spotřebou nepříspěvám k ničení planety. A tak by se dalo pokračovat.

Nad sebou plačte!

Napsal uživatel Jiří Tengler

Středa, 19 Květen 2010 16:51 -

Ale ani ve svém pláči se nemáme sobecky soustředit jen na sebe. Je zde ještě ohled na nejbližší.

Plačte nad sebou a svými dětmi! Tolik jste si přáli poskytnout jim lepší život, ale mají jej skutečně lepší? Možná mají lepší vzdělání než vy, možná mají dobré postavení a více možností, snad mají vyšší příjem než vy v jejich letech. Ale mají vaše děti více radosti? Mají více lásky? Mají více naděje a víry?

P

lačte nad sebou a svými dětmi!

Tolik, tolik se toho v našich životech nevyvedlo. Tolik se toho pokazilo.

Kam to s námi může dospět, když uvážíme své chyby a nedostatky, svou neschopnost jednat správně? Kam to s námi může dospět, když uvážíme své hříchy? Životní vyhlídky měreno námi jsou k pláči.

Plačte nad sebou. Vždyť i Kristus, který měl život v plnosti, uměl čerpat z Božích zdrojů bez podrazů, bez křiváren, bez nedůvěry – i on o svůj život tak vydatně přijatý z Boží ruky přišel. Nad velkým pátkem zní: Plačte nad sebou

Neboť děje-li se toto se zeleným stromem. Co se stane se suchým?

(31)

Nemáme lepší perspektivu než Boží syn. Ani my svůj život nezachráníme. Zelený strom, plný síly a života, může být snadno pokácen. Oč více jsme na řadě my, jejichž životy jsou mnohem hroší. Pokáceny budou naše suché, neplodné stromy. Avšak mějme pohled stále obrácený na Krista:

děje-li se toto se zeleným stromem. Co se stane se suchým?

Vstal-li po své smrti z hrobu, co se stane s námi?

Izajáš 53,1-8 312; 690; 320; 324 Ma
tous 5,1-12

Kázání na velký pátek, 2. dubna 2010.